Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a zecea)

26 octombrie 2016*

„Recurs — Ajutoare de stat — Producția de aluminiu — Tarif preferențial la energie electrică acordat printr-un contract — Decizie prin care ajutorul este declarat compatibil cu piața internă — Rezilierea contractului — Suspendare judiciară a efectelor rezilierii — Decizie prin care ajutorul este declarat nelegal — Articolul 108 alineatul (3) TFUE — Noțiunile de ajutor existent și de ajutor nou — Distincție”

În cauza C-590/14 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 18 decembrie 2014,

Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI), cu sediul în Atena (Grecia), reprezentată de E. Bourtzalas, avocat, precum și de E. Salaka, de C. Synodinos, de C. Tagaras și de A. Oikonomou, dikigoroi,

recurentă,

celelalte părți în proces fiind:

Alouminion tis Ellados VEAE, fostă Alouminion AE, cu sediul în Marousi (Grecia), reprezentată de G. Dellis, de N. Korogiannakis, de E. Chrysafis, de D. Diakopoulos și de N. Keramidas, dikigoroi,

reclamantă în primă instanță,

Comisia Europeană, reprezentată de É. Gippini Fournier și de A. Bouchagiar, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera a zecea),

compusă din domnul A. Borg Barthet, îndeplinind funcția de președinte de cameră, și domnii E. Levits și F. Biltgen (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Wathelet,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: greaca.

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 8 octombrie 2014, Aloumínion/Comisia (T-542/11, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2014:859), prin care s-a anulat Decizia 2012/339/UE a Comisiei din 13 iulie 2011 privind ajutorul de stat SA.26117 – C 2/10 (ex NN 62/2009) acordat de Grecia în favoarea Aluminium of Greece SA (JO 2012, L 166, p. 83, denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Situația de fapt

2 În anul 1960, Aloumínion tis Ellados AE (denumită în continuare „AtE”), căreia i-au succedat Aloumínion AE și Aloumínion tis Ellados VEAE (denumită în continuare „Aloumínion”), din luna iulie 2007 și, respectiv, din luna mai 2015, în producția de aluminiu în Grecia, a încheiat un contract (denumit în continuare „contractul din 1960”) cu societatea publică de energie electrică DEI, în temeiul căruia i s-a acordat un tarif preferențial la furnizarea energiei electrice.

3 Articolul 2 alineatul (3) din contractul din 1960 stipula prelungirea tacită a acestuia pentru perioade succesive de cinci ani, cu excepția cazului în care contractul este reziliat de una dintre părți cu un preaviz de doi ani notificat prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

4 În temeiul unui acord încheiat de AtE cu statul grec și oficializat printr-un decret legislativ din 1969, contractul din 1960 trebuia să înceteze la 31 martie 2006, cu excepția cazului în care era prelungit potrivit dispozițiilor sale.

5 Prin Decizia din 23 ianuarie 1992, Comisia Europeană a considerat că tariful preferențial acordat AtE constituia un ajutor de stat compatibil cu piața internă.

6 În luna februarie 2004, DEI a adus la cunoștința AtE intenția sa de reziliere a contractului din 1960 și, în conformitate cu dispozițiile contractuale, a încetat să îi aplice tariful preferențial începând cu 1 aprilie 2006.

7 AtE a contestat această reziliere la instanțele naționale competente.

8 Prin ordonanța din 5 ianuarie 2007 (denumită în continuare „prima ordonanță privind măsurile provizorii”), Monomeles Protodikeio Athinon (Tribunalul de Mare Instanță în complet de judecător unic din Atena, Grecia), pronunțându-se în procedura privind măsurile provizorii, a suspendat, cu titlu provizoriu și *ex nunc*, efectele rezilierii menționate. Această instanță a considerat că rezilierea respectivă nu era conformă cu dispozițiile contractului din 1960 și cu cadrul juridic național aplicabil.

9 DEI a contestat prima ordonanță privind măsurile provizorii la Polymeles Protodikeio Athinon (Tribunalul de Mare Instanță din Atena, Grecia), care, pronunțându-se de asemenea în procedura privind măsurile provizorii, a admis *ex nunc* cererea sa de reziliere a contractului din 1960 și de încetare a tarifului preferențial, prin ordonanța din 6 martie 2008.

10 Astfel, în perioada 5 ianuarie 2007-6 martie 2008 (denumită în continuare „perioada în cauză”), AtE și, ulterior, Aloumínion au continuat să beneficieze de tariful preferențial.

11 În luna iulie 2008, Comisia a fost sesizată cu plângeri. Prin scrisoarea din 27 ianuarie 2010, aceasta a informat Republica Elenă cu privire la decizia sa de a iniția procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE și a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile în termen de o lună de la data publicării acesteia.

12 Decizia menționată a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* la 16 aprilie 2010 (JO 2010, C 96, p. 7).

13 În această decizie, Comisia a exprimat în special rezerve în ceea ce privește problema dacă tariful preferențial facturat de DEI societății AtE, ulterior societății Alouminion, în perioada în cauză, era la același nivel cu tariful aplicat altor mari consumatori industriali de energie electrică de înaltă tensiune, din moment ce aplicarea tarifului preferențial ar fi trebuit să înceteze la 31 martie 2006, dar fusese prelungită prin prima ordonanță privind măsurile provizorii.

14 Republica Elenă, Alouminion și DEI au transmis, fiecare, observații Comisiei.

15 Prin decizia în litigiu, Comisia a considerat că Republica Elenă a acordat în mod nelegal AtE și Alouminion un ajutor de stat în valoare de 17,4 milioane de euro prin aplicarea tarifului preferențial în perioada în cauză. Dat fiind că respectivul ajutor fusese acordat cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) TFUE și era, prin urmare, incompatibil cu piața internă, Comisia a decis ca Republica Elenă să îl recupereze de la Alouminion.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

16 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 6 octombrie 2011, Alouminion a formulat o acțiune având ca obiect anularea deciziei în litigiu și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

17 Alouminion a invocat zece motive în susținerea acțiunii sale, prin care contesta, cu titlu principal, calificarea măsurii în cauză drept ajutor nou, cu titlu subsidiar, calificarea tarifului preferențial drept ajutor de stat și, cu titlu mai subsidiar, obligația de recuperare a ajutorului nou rezultând din măsura în cauză.

18 Tribunalul a admis primul motiv al acțiunii și a anulat decizia în litigiu fără a se pronunța cu privire la celelalte motive ale acestei acțiuni.

Cu privire la recurs

Cu privire la admisibilitate

Argumentele părților

19 Alouminion consideră că prezentul recurs este inadmisibil.

20 DEI amintește că, în primă instanță, Tribunalul a admis cererea sa de intervenție în susținerea concluziilor Comisiei. Or, articolul 56 al doilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene prevede că părțile care intervin în procedura în primă instanță pot introduce recurs în cazul în care decizia Tribunalului le privește în mod direct.

21 DEI arată că, pentru a se conforma deciziei în litigiu, a procedat la recuperarea ajutorului de stat în cauză, cu dobânzile, și anume 21 276 766,43 euro. În măsura în care, prin hotărârea atacată, s-a anulat decizia în litigiu, această recuperare nu ar mai avea temei juridic.

22 DEI susține că ar fi susceptibilă, așadar, să trebuiască să ramburseze suma recuperată și că, ținând seama de jurisprudența Curții, trebuie, prin urmare, să fie considerată ca fiind direct afectată de hotărârea atacată.

Aprecierea Curții

23 Trebuie amintit că, potrivit articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, părțile care intervin, altele decât statele membre și instituțiile Uniunii, pot introduce un recurs împotriva unei decizii a Tribunalului numai în cazul în care această decizie le privește în mod direct.

24 În această privință, reiese din jurisprudența Curții că un reclamant care este susceptibil să trebuiască să ramburseze un cuantum în executarea hotărârii Tribunalului trebuie considerat ca fiind afectat în mod direct de această hotărâre (a se vedea în acest sens, printre altele, Hotărârea din 24 septembrie 2002, Falck și Acciaierie di Bolzano/Comisia, C-74/00 P și C-75/00 P, EU:C:2002:524, punctele 46-58, precum și Hotărârea din 2 octombrie 2003, International Power și alții/NALOO, C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P și C-180/01 P, EU:C:2003:534, punctele 52 și 53).

25 În speță, DEI ar fi, în executarea hotărârii atacate, obligată să ramburseze suma pe care a recuperat-o pentru a se conforma deciziei în litigiu, și anume 21 276 766,43 euro, care corespunde diferenței dintre tariful preferențial de furnizare a energiei electrice aplicat în mod incorect față de Alouminion și tariful normal.

26 Rezultă că hotărârea atacată este de natură să privească în mod direct situația economică a DEI, conform articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Prin urmare, recursul este admisibil.

Cu privire la fond

27 DEI invocă cinci motive în sprijinul recursului său.

28 Prin intermediul primului motiv, împărțit în trei aspecte, DEI, susținută de Comisie, reproșează Tribunalului că a încălcat articolul 108 alineatul (3) TFUE, precum și articolul 1 literele (b) și (c) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [108 TFUE] (JO 1999, L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41).

Cu privire la primul aspect al primului motiv

– Argumentele părților

29 Prin intermediul primului aspect al primului motiv, DEI, susținută de Comisie, reproșează Tribunalului că a considerat că prelungirea unui ajutor existent nu constituie, *ipso facto*, un ajutor nou.

30 DEI și Comisia susțin că, după ce a amintit, la punctul 53 din hotărârea atacată, jurisprudența constantă a Curții potrivit căreia prelungirea unui ajutor existent dă naștere unui ajutor nou distinct de ajutorul prelungit și modificarea duratei unui ajutor existent trebuie considerată un ajutor nou (Hotărârea din 4 decembrie 2013, Comisia/Consiliul, C-121/10, EU:C:2013:784, punctul 59 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 4 decembrie 2013, Comisia/Consiliul, C-111/10, EU:C:2013:785, punctul 58), la punctul 54 din hotărârea atacată, Tribunalul a încercat să nuanțeze această jurisprudență interpretând Hotărârea din 9 august 1994, Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311), și Hotărârea din 20 mai 2010, Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291), în sensul că, numai în ipoteza în care schema de ajutor suferă o modificare în însăși substanța sa, trebuie să se considere că aceasta constituie un ajutor nou.

31 Cu toate acestea, nu ar reieși din Hotărârea din 9 august 1994, Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311), și din Hotărârea din 20 mai 2010, Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291), că prelungirea duratei de validitate a unui ajutor existent nu determină, prin ea însăși, acordarea unui ajutor nou și, în orice caz, Hotărârea din 9 august 1994, Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) nu ar putea fi transpusă în speță.

32 DEI și Comisia susțin că împrejurarea că prelungirea duratei de validitate a unui ajutor existent creează un ajutor nou constituie corolarul evident al articolelor 107 și 108 TFUE.

33 În opinia DEI și a Comisiei, sistemul de control al ajutoarelor de stat instituit prin aceste dispoziții prevede o procedură diferită după cum ajutorul în cauză este existent sau nou. Or, dacă s-ar admite că prelungirea unui ajutor existent nu constituie *ipso facto* un ajutor nou, un stat membru ar putea eluda această diferență de procedură prelungind pe termen nedeterminat un astfel de ajutor sau prelungindu-l pe o durată scurtă.

34 DEI și Comisia consideră că noțiunea de ajutor existent trebuie, așadar, să fie interpretată în mod restrictiv astfel încât să nu afecteze obligația de notificare și de suspendare prevăzută la articolul 108 alineatul (3) TFUE, ceea ce Curtea, de altfel, a recunoscut deja în Hotărârea din 5 octombrie 1994, Italia/Comisia (C-47/91, EU:C:1994:358, punctele 24-26), și în Hotărârea din 21 martie 2002, Spania/Comisia (C-36/00, EU:C:2002:196, punctul 24).

35 În schimb, noțiunea de ajutor nou ar trebui interpretată în sens larg, întrucât, conform articolului 1 litera (c) din Regulamentul nr. 659/1999, ea cuprinde „orice ajutor, respectiv orice schemă de ajutor și orice ajutor individual care nu este ajutor existent, inclusiv modificările ajutoarelor existente”.

36 DEI și Comisia subliniază, în plus, că articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 (JO 2004, L 140, p. 1, rectificare în JO 2005, L 25, p. 74, Ediție specială, 08/vol. 2, p. 42) prevede că, „[î]n sensul articolului 1 litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999, o modificare a unui ajutor existent înseamnă orice schimbare, alta decât modificările de natură pur formală sau administrativă care nu pot afecta evaluarea compatibilității măsurii de ajutor cu piața comună”.

37 Ținând seama de aceste elemente și de faptul că aprecierea de către Comisie a compatibilității unui ajutor cu piața internă se întemeiază pe examinarea datelor economice și a împrejurărilor care se prezintă pe piața în cauză la data adoptării deciziei sale și pe durata pentru care acordarea ajutorului este prevăzută, DEI și Comisia susțin că prelungirea duratei de validitate a unui ajutor nu poate fi considerată o modificare „de natură pur formală sau administrativă” în sensul articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 794/2004, ci constituie modificarea unui ajutor existent.

38 Potrivit DEI, jurisprudența constantă a Curții, citată la punctul 53 din hotărârea atacată, se înscrie în aceeași logică.

39 Alouminion consideră că primul aspect al primului motiv trebuie respins.

40 În opinia acesteia, la punctul 54 din hotărârea atacată, Tribunalul a explicat metoda de interpretare care trebuie urmată pentru a constata dacă există în mod efectiv o modificare a unei scheme de ajutor existent și nu a încercat, așadar, să nuanțeze jurisprudența constantă citată la punctul 53 din aceeași hotărâre.

41 Alouminion susține că Hotărârea din 9 august 1994, Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311), este relevantă în speță, întrucât, în această hotărâre, Curtea a constatat că măsura în cauză nu modificase legislația care a instituit avantajele în litigiu nici în ceea ce privește natura lor, nici activitățile instituției publice căreia i se aplicau și a concluzionat că această măsură nu putea fi

considerată o instituire sau o modificare a unui ajutor existent. Or, aceeași concluzie ar trebui trasă în prezenta cauză, întrucât prima ordonanță privind măsurile provizorii, în opinia Alouminion, nici nu a modificat, nici nu a înlocuit temeiul juridic și contractual al ajutorului existent.

42 Alouminion invocă faptul că, de asemenea, în mod întemeiat, Tribunalul a citat Hotărârea din 20 mai 2010, Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291), întrucât, chiar dacă Curtea a statuat, la punctele 46 și 47 din hotărârea menționată, că situațiile în care modificarea cadrului juridic legislativ conduce la creșterea bugetului alocat schemei de ajutor și la prelungirea duratei acestuia constituie ajutoare nelegale, a considerat, în schimb, că nu acesta este cazul situațiilor care modifică cadrul legislativ, însă care nu influențează cuantumul ajutorului.

43 Alouminion deduce că, ținând seama de hotărârile menționate, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept considerând, la punctul 55 din hotărârea atacată, că prima ordonanță privind măsurile provizorii nu poate fi considerată instituire sau modificare a unui ajutor existent.

44 În ceea ce privește argumentul potrivit căruia prelungirea unui ajutor existent constituie *ipso facto* un ajutor nou, Alouminion susține că jurisprudența invocată de DEI și de Comisie în această privință nu este relevantă în speță, întrucât privește aprecierea strictă a noțiunii „ajutor existent”, iar nu aprecierea noțiunii „prelungire”.

– Aprecierea Curții

45 Cu titlu introductiv, trebuie să se sublinieze că, în cadrul sistemului de control al ajutoarelor de stat, instituit prin articolele 107 și 108 TFUE, procedura diferă după cum ajutoarele sunt existente sau noi. În timp ce ajutoarele existente pot, în conformitate cu articolul 108 alineatul (1) TFUE, să fie puse în aplicare în mod legal în măsura în care Comisia nu a constatat incompatibilitatea acestora, articolul 108 alineatul (3) TFUE prevede că proiectele care urmăresc să instituie ajutoare noi sau să modifice ajutoare existente trebuie să fie notificate în timp util Comisiei și nu pot fi puse în aplicare înainte ca procedura să conducă la o decizie finală (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iulie 2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, punctul 36 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 19 martie 2015, OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, punctul 35).

46 Este important de asemenea să se amintească faptul că, pe de o parte, potrivit articolului 1 litera (c) din Regulamentul nr. 659/1999, ajutor nou înseamnă „orice ajutor, respectiv orice schemă de ajutor și orice ajutor individual care nu este ajutor existent, inclusiv modificările ajutoarelor existente”.

47 Pe de altă parte, articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 794/2004 prevede că, „[î]n sensul articolului 1 litera (c) din [Regulamentul nr. 659/1999], o modificare a unui ajutor existent înseamnă orice schimbare, alta decât modificările de natură pur formală sau administrativă care nu pot afecta evaluarea compatibilității măsurii de ajutor cu piața comună”.

48 În plus, dintr-o jurisprudență constantă reiese că noțiunea de ajutor de stat corespunde unei situații obiective care se apreciază la data la care Comisia a adoptat decizia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 iulie 1986, Belgia/Comisia, 234/84, EU:C:1986:302, punctul 16, Hotărârea din 11 septembrie 2003, Belgia/Comisia, C-197/99 P, EU:C:2003:444, punctul 86, precum și Hotărârea 1 iulie 2008, Chronopost și La Poste/UFEX și alții, C-341/06 P și C-342/06 P, EU:C:2008:375, punctul 144).

49 Reiese că evaluarea de către Comisie a compatibilității unui ajutor cu piața internă se întemeiază pe examinarea datelor economice și a împrejurărilor care se prezintă pe piața în cauză la data la care Comisia adoptă decizia sa și ține seama, printre altele, de durata pentru care este prevăzută acordarea acestui ajutor. În consecință, durata de validitate a unui ajutor existent constituie un element de natură să influențeze evaluarea de către Comisie a compatibilității acestui ajutor cu piața internă.

50 În aceste condiții și după cum a considerat Curtea în Hotărârea din 4 decembrie 2013, Comisia/Consiliul (C-121/10, EU:C:2013:784, punctul 59), și în Hotărârea din 4 decembrie 2013, Comisia/Consiliul (C-111/10, EU:C:2013:785, punctul 58), prelungirea duratei de validitate a unui ajutor existent trebuie să fie considerată o modificare a unui ajutor existent și constituie, prin urmare, în temeiul articolului 1 litera (c) din Regulamentul nr. 659/1999, un ajutor nou.

51 În lumina ansamblului acestor considerații trebuie să se examineze temeinicia primului aspect al primului motiv.

52 În cadrul acestui prim aspect, DEI, susținută de Comisie, reproșează în esență Tribunalului că a considerat că prelungirea unui ajutor existent nu constituie, *ipso facto*, un nou ajutor.

53 DEI și Comisia arată că, la punctul 54 din hotărârea atacată, Tribunalul a interpretat în mod eronat Hotărârea din 9 august 1994, Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311), și Hotărârea din 20 mai 2010, Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291), în scopul de a nuanța jurisprudența citată la punctul 53 din aceeași hotărâre, și anume Hotărârea din 4 decembrie 2013, Comisia/Consiliul (C-121/10, EU:C:2013:784, punctul 59), și Hotărârea din 4 decembrie 2013, Comisia/Consiliul (C-111/10, EU:C:2013:785, punctul 58).

54 În această privință, trebuie să se sublinieze că, la punctul 54 din hotărârea atacată, Tribunalul s-a întemeiat, pe de o parte, pe Hotărârea din 9 august 1994, Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311), pentru a enunța că, „pentru aplicarea alineatelor (1) și (3) ale articolului 108 TFUE, crearea unui ajutor nou sau modificarea unui ajutor existent trebuie apreciată prin referire la dispozițiile care îl prevăd, la modalitățile și la limitele acestora”.

55 Pe de altă parte, la punctul menționat, Tribunalul a făcut referire la punctele 46 și 47 din Hotărârea din 20 mai 2010, Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291), pentru a adăuga că „[…] numai în ipoteza în care modificarea afectează schema inițială în însăși substanța sa, această schemă se transformă într-o schemă de ajutoare nouă”.

56 Or, această interpretare se bazează pe o lectură eronată a acestei din urmă hotărâri. Astfel, din cuprinsul punctelor 46 și 47 reiese numai că Curtea a considerat că, prevăzând atât o mărire a bugetului alocat schemei de ajutor în cauză, cât și o prelungire cu doi ani a duratei de aplicare a acestei scheme, statul membru respectiv a creat un ajutor nou distinct de ajutorul autorizat de Comisie.

57 Rezultă că, astfel cum susține DEI, jurisprudența stabilită în Hotărârea din 4 decembrie 2013, Comisia/Consiliul (C-121/10, EU:C:2013:784, punctul 59), și în Hotărârea din 4 decembrie 2013, Comisia/Consiliul (C-111/10, EU:C:2013:785, punctul 58), potrivit căreia prelungirea unei scheme de ajutor existente dă naștere unui ajutor nou, se înscrie în aceeași logică precum Hotărârea din 9 august 1994, Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311), și Hotărârea din 20 mai 2010, Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291). Prin urmare, este necesar să se sublinieze că, în aceste hotărâri din 4 decembrie 2013, Curtea a făcut în mod expres referire la punctele 46 și 47 din această din urmă hotărâre.

58 În plus, trebuie să se noteze că, în speță, din situația de fapt, astfel cum a fost constatată de Tribunal și descrisă la punctele 2-10 din prezenta hotărâre, decurge că contractul din 1960 trebuia să înceteze la 31 martie 2006, cu excepția cazului în care era prelungit conform dispozițiilor sale. Or, în luna februarie 2004, DEI a notificat AtE cu privire la intenția sa de a rezilia acest contract și a încetat, începând de la 1 aprilie 2006, să îi aplice tariful preferențial. Cu toate acestea, prima ordonanță privind măsurile provizorii a suspendat, cu titlu provizoriu, efectele acestei rezilieri, astfel încât, în perioada în cauză, AtE și, ulterior, Alouminion au continuat să beneficieze de tariful preferențial.

59 Prin urmare, spre deosebire de ceea ce Tribunalul a statuat la punctele 55-57 din hotărârea atacată, prin restabilirea tarifului preferențial în perioada în cauză, prima ordonanță privind măsurile provizorii a avut drept efect modificarea limitelor temporale de aplicare a tarifului menționat, astfel cum au fost convenite în contractul din 1960, și, așadar, limitele temporale ale schemei de ajutor, astfel cum a fost aprobată de Comisie în decizia sa din 23 ianuarie 1992. Prima ordonanță privind măsurile provizorii trebuie, în consecință, să fie considerată că constituie o modificare a unui ajutor existent.

60 Având în vedere ansamblul dezvoltărilor care precedă, trebuie să se constate că, la punctele 54-56 din hotărârea atacată, Tribunalul a interpretat și a aplicat în mod eronat jurisprudența Curții stabilită prin Hotărârea din 9 august 1994, Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311), precum și prin Hotărârea din 20 mai 2010, Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291), și confirmată prin Hotărârea din 4 decembrie 2013, Comisia/Consiliul (C-121/10, EU:C:2013:784, punctul 59), precum și prin Hotărârea din 4 decembrie 2013, Comisia/Consiliul (C-111/10, EU:C:2013:785, punctul 58), și că, întrucât a statuat, la punctul 57 din hotărârea atacată, că prima ordonanță privind măsurile provizorii nu poate fi considerată o instituire sau o modificare a unui ajutor în sensul articolului 108 alineatul (3) TFUE, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept.

61 Prin urmare, primul aspect al primului motiv trebuie primit.

Cu privire la al doilea aspect al primului motiv

– Argumentele părților

62 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv, DEI, susținută de Comisie, invocă faptul că dezvoltările formulate de Tribunal la punctele 61-68 din hotărârea atacată sunt eronate.

63 În primul rând, DEI și Comisia susțin că, referindu-se, la punctele 53 și 61-63 din hotărârea atacată, la Hotărârea din 6 martie 2002, Diputación Foral de Álava și alții/Comisia (T-127/99, T-129/99 și T-148/99, EU:T:2002:59), și la Hotărârea din 1 iulie 2010, Italia/Comisia (T-53/08, EU:T:2010:267), pentru a afirma că numai prelungirea duratei unui ajutor existent printr-o intervenție legislativă poate avea drept consecință instituirea unui ajutor nou, Tribunalul a interpretat aceste hotărâri în mod eronat.

64 În această privință, DEI și Comisia amintesc că, deși, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, o omisiune imputată unui stat membru poate avea drept consecință apariția unui ajutor de stat (Hotărârea din 19 martie 2013, Bouygues și Bouygues Télécom/Comisia și alții și Comisia/Franța și alții, C-399/10 P și C-401/10 P, EU:C:2013:175, punctele 100-103), *a fortiori*, acesta ar fi cazul unui act emis de un organ de stat, chiar și atunci când nu este vorba de o intervenție legislativă.

65 În al doilea rând, DEI și Comisia invocă faptul că, în mod eronat, la punctul 63 din hotărârea atacată, Tribunalul a făcut distincție între Hotărârea din 6 martie 2002, Diputación Foral de Álava și alții/Comisia (T-127/99, T-129/99 și T-148/99, EU:T:2002:59), și Hotărârea din 1 iulie 2010, Italia/Comisia (T-53/08, EU:T:2010:267), și prezenta cauză pentru motivul că, în cauzele care au determinat pronunțarea acestor hotărâri, prelungirea duratei validității ajutorului în cauză nu a fost automată. Astfel, părțile ar fi de acord că, în speță, prelungirea aplicării tarifului preferențial nu a decurs automat din contractul din 1960, ci a rezultat din prima ordonanță privind măsurile provizorii.

66 În al treilea rând, DEI și Comisia susțin că, spre deosebire de ceea ce a considerat Tribunalul la punctele 65-67 din hotărârea atacată, nu reiese din Hotărârea din 20 septembrie 2011, Regione autonoma della Sardegna și alții/Comisia (T-394/08, T-408/08, T-453/08 și T-454/08, EU:T:2011:493), că o măsură precum prima ordonanță privind măsurile provizorii trebuie, pentru a constitui un ajutor

nou, să modifice cadrul juridic al ajutorului existent și, așadar, să modifice esența acestui ajutor. În realitate, din hotărârea menționată ar decurge că chiar și o modificare neesențială a unui ajutor existent are drept consecință instituirea unui ajutor nou.

67 În plus, Comisia susține că temeiul juridic al ajutorului în perioada în cauză era prima ordonanță privind măsurile provizorii și că, așadar, în mod eronat, la punctele 64, 67 și 68 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că prima ordonanță privind măsurile provizorii nu a avut drept obiect modificarea cadrului juridic al contractului din 1960, ci a interpretat pur și simplu conținutul acestuia, cu titlu provizoriu.

68 Prin aceasta, Tribunalul ar fi considerat că numai acest contract producea efecte juridice. Or, potrivit Comisiei, ordonanțele privind măsurile provizorii nu interpretează și nu soluționează litigiul în mod provizoriu, ci produc efecte juridice autonome, recunoscând drepturi și obligații existente și constituind noi drepturi, precum și noi obligații. Instanța națională ar putea, printre altele, să dispună măsuri provizorii atunci când, pe de o parte, este necesar ca un drept să fie protejat sau ca o situație să fie reglementată și, pe de altă parte, există o urgență sau o necesitate de a preveni un risc iminent. Astfel, aceste măsuri ar putea urmări protejarea unui drept care este legat de acțiunea principală, însă care nu este în mod necesar același drept a cărui protecție judiciară permanentă se solicită prin acțiunea principală.

69 Alouminion consideră că prima ordonanță privind măsurile provizorii nu a modificat nici cadrul juridic național inițial, nici cadrul legislativ al tarifului preferențial și că, prin urmare, al doilea aspect al primului motiv trebuie respins.

70 Mai întâi, Alouminion arată că în mod eronat DEI face referire la Hotărârea din 20 septembrie 2011, Regione autonoma della Sardegna și alții/Comisia (T-394/08, T-408/08, T-453/08 și T-454/08, EU:T:2011:493), pentru a susține că chiar o modificare neesențială a unui ajutor existent determină instituirea unui ajutor nou. Astfel, ar reieși din versiunea în limba italiană a acestei hotărâri că o astfel de modificare este numai „susceptibilă” să determine instituirea unui ajutor nou.

71 În continuare, Alouminion susține că din Hotărârea din 6 martie 2002, Diputación Foral de Álava/Comisia (T-127/99, T-129/99 și T-148/99, EU:T:2002:59), și din Hotărârea din 1 iulie 2010, Italia/Comisia (T-53/08, EU:T:2010:267), reiese că Tribunalul a considerat că ajutoarele în discuție în cauzele care au determinat pronunțarea acestor hotărâri constituiau ajutoare noi datorită existenței unei intervenții legislative.

72 În sfârșit, Alouminion consideră că jurisprudența citată de DEI, potrivit căreia chiar și o omisiune imputată unui stat membru poate avea drept consecință apariția unui ajutor, nu este relevantă în speță.

– Aprecierea Curții

73 În ceea ce privește, în primul rând, punctele 61-64 din hotărârea atacată, trebuie să se sublinieze că, *primo*, la punctul 63 din hotărârea menționată, Tribunalul a indicat că, în cauzele care au determinat pronunțarea Hotărârii din 6 martie 2002, Diputación Foral de Álava și alții/Comisia (T-127/99, T-129/99 și T-148/99, EU:T:2002:59), și a Hotărârii din 1 iulie 2010, Italia/Comisia (T-53/08, EU:T:2010:267), s-a considerat că prelungirile în cauză nu constituiau ajutoare noi „doar pentru că respectivele prelungiri, departe de a fi automate, au necesitat intervenții legislative pentru modificarea avantajului stabilit inițial”.

74 Or, chiar dacă reiese din expunerea faptelor care figurează la punctele 1-9 din Hotărârea din 6 martie 2002, Diputación Foral de Álava și alții/Comisia (T-127/99, T-129/99 și T-148/99, EU:T:2002:59), și la punctele 1-11 din Hotărârea din 1 iulie 2010, Italia/Comisia (T-53/08, EU:T:2010:267), că prelungirile

în cauză rezultau dintr-o intervenție legislativă, trebuie să se constate că nu există niciun element care să indice că datorită acestei împrejurări, în aceste hotărâri, Tribunalul a considerat că prelungirile menționate constituiau ajutoare noi.

75 Astfel, rezultă, printre altele, din cuprinsul punctelor 174 și 175 din Hotărârea din 6 martie 2002, Diputación Foral de Álava și alții/Comisia (T-127/99, T-129/99 și T-148/99, EU:T:2002:59), că ajutorul în cauză fusese acordat în temeiul unui instrument juridic, și anume o intervenție legislativă, adoptat atunci când Regatul Spaniei era deja un stat membru și că, chiar dacă avantajul prevăzut în acest instrument juridic nu constituia decât prelungirea unei măsuri anterioare, nu era mai puțin adevărat că, din cauza modificării duratei ajutorului în cauză, aceasta trebuia considerată un ajutor nou. Reiese că prelungirile în cauză nu au fost considerate ajutoare noi, întrucât rezultau dintr-o intervenție legislativă, ci datorită efectelor lor.

76 *Secundo*, la punctele 63 și 64 din hotărârea atacată, Tribunalul a făcut distincție între Hotărârea din 6 martie 2002, Diputación Foral de Álava și alții/Comisia (T-127/99, T-129/99 și T-148/99, EU:T:2002:59), și Hotărârea din 1 iulie 2010, Italia/Comisia (T-53/08, EU:T:2010:267), pe de o parte, și prezenta cauză, pe de altă parte, pentru motivul că, în cauzele care au determinat pronunțarea acestor hotărâri, prelungirea duratei validității ajutorului în cauză nu fusese automată.

77 Or, trebuie să se sublinieze că reiese în mod clar din situația de fapt, astfel cum este constatată de Tribunal și descrisă la punctele 8-10 din prezenta hotărâre, că, în speță, prelungirea aplicării tarifului preferențial nu a decurs automat din contractul din 1960, ci a rezultat din prima ordonanță privind măsurile provizorii.

78 În consecință, dezvoltările care figurează la punctele 61-64 din hotărârea atacată se bazează pe o interpretare și pe o aplicare eronate ale Hotărârii din 6 martie 2002, Diputación Foral de Álava și alții/Comisia (T-127/99, T-129/99 și T-148/99, EU:T:2002:59), și ale Hotărârii din 1 iulie 2010, Italia/Comisia (T-53/08, EU:T:2010:267).

79 În ceea ce privește, în al doilea rând, punctele 65-68 din hotărârea atacată, este important să se sublinieze că, la punctele 65-66 din aceasta, Tribunalul a indicat că, în Hotărârea din 20 septembrie 2011, Regione autonoma della Sardegna/Comisia (T-394/08, T-408/08, T-453/08 și T-454/08, EU:T:2011:493), Tribunalul a statuat desigur că ajutoarele acordate pe o bază juridică substanțial diferită de schema aprobată prin decizia de aprobare trebuiau considerate ajutoare noi, totuși, în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, ajutorul inițial fusese aprobat de Comisie și ajutorul nou fusese acordat printr-un act administrativ nou, contrar deciziei de aprobare a Comisiei.

80 Ulterior, după ce a subliniat, la punctul 67 din hotărârea atacată, că, în prezenta cauză, prima ordonanță privind măsurile provizorii nu a avut ca obiect modificarea cadrului juridic al tarifului preferențial în raport cu cel aprobat de Comisie, Tribunalul a concluzionat, la punctul 68 din hotărârea menționată, că temeiul juridic al ajutorului în cauză nu este prima ordonanță privind măsurile provizorii, ci contractul din 1960 și dreptul național relevant, astfel cum a fost interpretat, cu titlu provizoriu, în prima ordonanță privind măsurile provizorii.

81 În această privință, trebuie să se constate că, în măsura în care reiese din cuprinsul punctului 59 din prezenta hotărâre că, prin prelungirea aplicării tarifului preferențial în perioada în cauză, prima ordonanță privind măsurile provizorii a avut drept efect modificarea limitelor temporale ale contractului din 1960 și, așadar, a limitelor temporale ale tarifului preferențial, astfel cum au fost descrise la punctul 4 din prezenta hotărâre, temeiul juridic al ajutorului în perioada în cauză era prima ordonanță privind măsurile provizorii.

82 În consecință, punctele 67 și 68 din hotărârea atacată sunt viciate de o eroare de drept.

83 Prin urmare, și al doilea aspect al primului motiv trebuie admis.

Cu privire la al treilea aspect al primului motiv

– Argumentele părților

84 Prin intermediul celui de al treilea aspect al primului motiv, DEI susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept considerând, la punctul 58 din hotărârea atacată, că o decizie privind măsurile provizorii a unei instanțe naționale nu poate avea drept rezultat acordarea unui ajutor de stat.

85 DEI amintește, în această privință, că dintr-o jurisprudență constantă a Curții reiese că instanțele naționale sunt competente să adopte măsuri provizorii pentru a evita denaturarea concurenței care rezultă din acordarea unui ajutor cu încălcarea obligației de suspendare prevăzute la articolul 108 alineatul (3) TFUE și că deciziile instanțelor naționale care adoptă astfel de măsuri, prin urmare, fac parte din mecanismul preventiv de control al ajutoarelor de stat.

86 Potrivit DEI, reiese că orice instanță națională, inclusiv cea care se pronunță asupra măsurilor provizorii, este obligată să examineze dacă o măsură impusă de ea însăși poate produce rezultate care sunt susceptibile să o facă incompatibilă cu piața internă, întrucât provoacă acordarea unui avantaj concurențial nelegal pentru viitor.

87 În speță, aceasta ar însemna că aprecierea provizorie făcută de instanța națională în prima ordonanță privind măsurile provizorii în ceea ce privește rezilierea contractului din 1960 nu putea ridica definitiv incertitudinea cu privire la natura juridică și la consecințele aplicării tarifului preferențial după expirarea perioadei sale de validitate inițiale și că această ordonanță ar fi trebuit să fie supusă controlului prealabil prevăzut la articolul 108 alineatul (3) TFUE.

88 Comisia estimează, la fel ca DEI, că împrejurarea că un ajutor nou a fost instituit printr-o ordonanță privind măsurile provizorii a instanței naționale nu este pertinentă în scopul aprecierii compatibilității acestui ajutor cu piața internă.

89 Potrivit Comisiei, o concluzie contrară ar însemna ca noțiunea „ajutor” să fie interpretată în mod subiectiv, în funcție de instanța care adoptă măsura de instituire a acestui ajutor, și s-ar opune, așadar, jurisprudenței Curții și în special Hotărârii din 8 decembrie 2011, France Télécom/Comisia (C-81/10 P, EU:C:2011:811, punctul 17 și jurisprudența citată), în care s-a statuat că noțiunea „ajutor de stat” are un caracter juridic și trebuie interpretată în temeiul unor elemente obiective și în funcție de efectele acestui ajutor.

90 Comisia adaugă că argumentul DEI potrivit căruia revine instanței naționale, în cadrul procedurii privind măsurile provizorii, sarcina să notifice Comisiei și să supună controlului său preventiv orice măsură de instituire a unui ajutor nou sau de modificare a unui ajutor existent este susținut de Hotărârea din 18 iulie 2007, Lucchini (C-119/05, EU:C:2007:434, punctele 59-63), din care reiese că competența exclusivă a Comisiei și supremația dreptului Uniunii obligă instanța națională să nu aplice o dispoziție națională atunci când aplicarea acesteia ar împiedica recuperarea ajutorului de stat.

91 Comisia subliniază de asemenea că, în conformitate cu punctul 58 din comunicarea sa privind aplicarea normelor referitoare la ajutoarele de stat de către instanțele naționale (JO 2009, C 85, p. 1), în cazul în care există riscul efectuării plății unui ajutor ilegal pe durata unei proceduri judiciare naționale, obligația de a împiedica încălcarea articolului 108 alineatul (3) TFUE impune instanței naționale să dea o ordonanță privind măsuri provizorii prin care să împiedice plata ilegală până la soluționarea fondului cauzei. Aceasta deduce că, în mod logic, o instanță națională nu poate fi ea însăși la originea unor astfel de ajutoare.

92 Alouminion consideră că al treilea aspect al primului motiv se întemeiază pe o lectură eronată a hotărârii atacate și trebuie, prin urmare, să fie respins.

93 Alouminion susține că, în realitate, la punctul 58 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că prima ordonanță privind măsurile provizorii nu are drept consecință acordarea unui nou avantaj, distinct de ajutorul existent. Tribunalul nu ar fi exclus, așadar, cazul în care un ajutor de stat este acordat prin intermediul unei decizii a unei instanțe naționale care acordă un nou avantaj distinct de un ajutor existent, ci ar fi concluzionat pur și simplu că nu acesta este cazul în speță.

94 În orice caz, Alouminion susține, pe de o parte, că punctul 58 din hotărârea atacată este neesențial în măsura în care confirmă, *a contrario*, raționamentul dezvoltat la punctele 55-57 din hotărârea menționată și, pe de altă parte, că aprecierea de către Tribunal a conținutului primei ordonanțe privind măsurile provizorii constituie o apreciere de fapt, care scapă controlului Curții în cadrul recursului.

– Aprecierea Curții

95 Este important, cu titlu introductiv, să se amintească faptul că, potrivit unei jurisprudențe constante, punerea în aplicare a sistemului de control al ajutoarelor de stat revine, pe de o parte, în sarcina Comisiei și, pe de altă parte, în sarcina instanțelor naționale, care îndeplinesc roluri complementare și distincte (Hotărârea din 9 august 1994, Namur-Les assurances du crédit, C-44/93, EU:C:1994:311, punctul 14, Hotărârea din 21 noiembrie 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, punctul 27 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 19 martie 2015, OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, punctul 36).

96 Astfel, instanțele naționale nu sunt competente pentru a se pronunța asupra compatibilității unui ajutor de stat cu piața internă, acest control fiind de competența exclusivă a Comisiei (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 decembrie 2011, Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, punctul 27, Hotărârea din 18 iulie 2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, punctul 38 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 19 martie 2015, OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, punctul 37).

97 În schimb, instanțele naționale asigură, până la adoptarea deciziei finale a Comisiei, protecția drepturilor justițiabililor în cazul încălcării obligației de notificare prealabilă a Comisiei, prevăzută la articolul 108 alineatul (3) TFUE (Hotărârea din 8 decembrie 2011, Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, punctul 27 și jurisprudența citată, Hotărârea din 18 iulie 2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, punctul 39, precum și Hotărârea din 21 noiembrie 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, punctul 28).

98 În acest scop, instanțele naționale pot fi învestite cu soluționarea unor litigii cu privire la interpretarea și la aplicarea noțiunii de ajutor de stat, prevăzută la articolul 107 alineatul (1) TFUE, în special în scopul de a stabili dacă o măsură instituită cu nerespectarea procedurii de control prealabil prevăzute la articolul 108 alineatul (3) TFUE ar trebui sau nu ar trebui să fie supusă acestei proceduri (Hotărârea din 18 iulie 2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, punctul 50 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 18 iulie 2013, P, C-6/12, EU:C:2013:525, punctul 38).

99 În cazul în care instanțele naționale constată că măsura respectivă ar fi trebuit în mod efectiv să fie notificată Comisiei, ele trebuie să verifice dacă statul membru în cauză s-a conformat acestei obligații și, în caz contrar, să declare această măsură ca fiind ilegală (Hotărârea din 19 martie 2015, OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, punctul 68).

100 Astfel, acestora le revine obligația de a avea în vedere toate consecințele încălcării articolului 108 alineatul (3) TFUE, în conformitate cu dreptul lor național, atât în ceea ce privește validitatea actelor de punere în aplicare a măsurilor de ajutor, cât și recuperarea asistenței financiare acordate cu încălcarea acestei dispoziții (Hotărârea din 8 decembrie 2011, Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, punctul 29 și jurisprudența citată).

101 Instanțele naționale sunt competente, printre altele, să adopte măsuri provizorii pentru a evita denaturarea concurenței care rezultă din acordarea unui ajutor cu încălcarea obligației de suspendare prevăzute la articolul 108 alineatul (3) TFUE (a se vedea Hotărârea din 21 noiembrie 1991, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires și Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon, C-354/90, EU:C:1991:440, punctul 11, Hotărârea din 11 iulie 1996, SFEI și alții, C-39/94, EU:C:1996:285, punctele 39, 40 și 53, precum și Hotărârea din 21 noiembrie 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, punctul 34). Astfel, după cum prevede punctul 58 din Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor referitoare la ajutoarele de stat de către instanțele naționale (JO 2009, C 85, p. 1), în cazul în care există riscul efectuării plății unui ajutor ilegal pe durata unei proceduri judiciare naționale, această instanță poate fi obligată să dispună măsuri provizorii prin care să împiedice plata ilegală până la soluționarea fondului cauzei.

102 Temeinicia celui de al treilea aspect al primului motiv, prin care DEI reproșează Tribunalului că a considerat, la punctul 58 din hotărârea atacată, că o decizie privind măsurile provizorii a unei instanțe naționale nu poate avea drept efect acordarea unui ajutor de stat, trebuie examinată în lumina tuturor considerațiilor.

103 În această privință, este important să se sublinieze că, la punctul 58 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că admiterea faptului că prima ordonanță privind măsurile provizorii constituie instituirea sau modificarea unui ajutor, în sensul articolului 108 alineatul (3) TFUE, „ar constrânge, în fapt și în drept, instanța națională care se pronunță asupra măsurilor provizorii într-un litigiu vizând un contract precum în speță să notifice Comisiei și să supună controlului său preventiv nu doar ajutoarele noi sau modificările unor ajutoare propriu-zise acordate unei întreprinderi beneficiare a unui ajutor existent, ci toate măsurile care afectează interpretarea și executarea respectivului contract ce pot avea efecte asupra funcționării pieței interne, asupra jocului concurenței sau doar asupra duratei efective, pe o perioadă determinată, a unor ajutoare care rămân existente în principiu și atunci când Comisia nu a adoptat nicio decizie privind autorizarea sau incompatibilitatea”.

104 Astfel, la punctul 58 din hotărârea atacată, Tribunalul a făcut o distincție între „ajutoarele noi sau modificările unor ajutoare propriu-zise” și măsurile care afectează interpretarea și executarea unui contract aprobat de Comisie drept un ajutor de stat compatibil cu piața internă, cu alte cuvinte, măsuri precum prima ordonanță privind măsurile provizorii, și a concluzionat că instanța națională care se pronunță asupra măsurilor provizorii nu este supusă obligațiilor care revin, în general, instanțelor naționale conform articolelor 107 și 108 TFUE.

105 Or, trebuie amintit că aplicarea normelor în materie de ajutoare de stat se întemeiază pe o obligație de cooperare loială între, pe de o parte, instanțele naționale și, pe de altă parte, Comisie și instanțele Uniunii, în cadrul căreia fiecare acționează în funcție de rolul care îi este atribuit de Tratatul FUE. În cadrul acestei cooperări, instanțele naționale trebuie să adopte toate măsurile generale sau speciale de natură să asigure executarea obligațiilor care rezultă din dreptul Uniunii și să se abțină să le adopte pe cele susceptibile să pună în pericol realizarea obiectivelor tratatului, după cum rezultă din cuprinsul articolului 4 alineatul (3) TUE. Astfel, instanțele naționale trebuie, în special, să se abțină să adopte decizii contrare unei decizii a Comisiei (Hotărârea din 21 noiembrie 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, punctul 41).

106 În plus, Curtea a considerat la punctele 46 și 47 din Hotărârea din 18 iulie 2013, P (C-6/12, EU:C:2013:525), că revine instanțelor naționale sarcina de a verifica dacă nu au fost modificate condițiile de aplicare a unei schemei de ajutor și că, dacă s-ar dovedi că aceste modificări au avut drept efect extinderea aplicabilității schemei, ar putea fi necesar să se considere că este vorba despre un ajutor nou care are drept consecință aplicabilitatea procedurii de notificare prevăzute la articolul 108 alineatul (3) TFUE.

107 În consecință, trebuie să se constate că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept considerând, la punctul 58 din hotărârea atacată, că, pentru motivul că se pronunță asupra măsurilor provizorii, o instanță națională sesizată cu un litigiu vizând un contract nu este obligată să notifice Comisiei, conform articolului 108 alineatul (3) TFUE, „toate măsurile care afectează interpretarea și executarea respectivului contract ce pot avea efecte asupra funcționării pieței interne, asupra jocului concurenței sau doar asupra duratei efective, pe o perioadă determinată, a unor ajutoare care rămân existente”.

108 Astfel, a recunoaște instanțelor naționale care se pronunță asupra măsurilor provizorii posibilitatea de a se sustrage de la obligațiile care le revin în cadrul controlului ajutoarelor de stat instituit prin articolele 107 și 108 TFUE ar determina aceste instanțe să încalce limitele propriilor competențe, vizând să asigure respectarea dreptului Uniunii referitor la ajutoarele de stat, precum și să încalce obligația de cooperare loială cu instituțiile Uniunii, amintită la punctul 105 din prezenta hotărâre și atunci, în mod incontestabil, ar aduce atingere efectului util al articolelor respective.

109 Prin urmare, al treilea aspect al primului motiv trebuie primit.

110 În aceste condiții, primul motiv trebuie admis în totalitate și, fără a fi necesar să se examineze celelalte motive, hotărârea atacată trebuie anulată.

Cu privire la trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunal

111 În conformitate cu articolul 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate fie să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată, fie să trimită cauza Tribunalului.

112 În speță, întrucât Tribunalul nu a examinat decât unul dintre motivele invocate de părți, Curtea consideră că prezentul litigiu nu este în stare de judecată. În consecință, se impune trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului.

Cu privire la cheltuielile de judecată

113 Întrucât cauza este trimisă Tribunalului spre rejudecare, cererea privind cheltuielile de judecată aferente prezentei proceduri de recurs se soluționează odată cu fondul.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a zecea) declară și hotărăște:

1) Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 8 octombrie 2014, Aloumínion/Comisia (T-542/11, EU:T:2014:859).

2) Trimite cauza T-542/11 spre rejudecare Tribunalului Uniunii Europene.

3) Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.

Semnături